ПРАВНИ СТАВ
НАКНАДА МАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ (ГРАДА)

Република Србија одговара за штету насталу елементарном непогодом (градом) ако постоји незаконит или неправилан рад Републичког хидрометеоролошког завода – посебне организције као органа државне управе, без обзира што она има својство правног лица.

У спору за накнаду штете због незаконитог или неправилног рада органа правног лица тужилац доказује постојање штете, незакониту или неправилну радњу, или пропуштање правног лица и узрочно последичну везу међу таквог поступања органа и настале штете.

О б р а з л о ж е њ е

Послове противградне заштите обавља Републички хидрометеоролошки завод (члан 32. став 1. Закона о министарствима у вези са чланом 5. тачка 11. и члана 8. Закона о метеоролошкој и хидролошкој делатности), а надзор над његовим радом врши Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде (члан 32. став 2. Закона о министарствима у вези са чланом 50. Закона о дражвној управи). Као посебна организација Републички хидрометеоролошки завод је део државне управе (члан 1. став 2. у вези члана 33. и члана 34. став 1. и 2. Закона о дражвној управи) са својством правног лица (члан 34. став 3. Закона о државној управи и члан 5. Закона о метеоролошкој и хидролошкој делатности).

Република Србија одговара за штету коју својим незаконитим или неправилним радом органи државне управе проузрокују физичким и правним лицима (члан 5. став 1. Закона о дражвној управи). Републички хидрометеоролошки завод уз министарства и органе у саставу министарстава чини државну управу (органе државне управе), па зато и за његов незаконит или неправилан рад одговара Република Србија, без обзира што Завод има својство правног лица. По члану 5. став 2. Закона о дражвној управи, само имаоци јавних овлашћења сами одговарају за штету коју својим незаконитим или неправилним радом проузрокују трећим лицима у вршењу поверених послова државне управе. Имаоци јавних овлашћења (члан 4. Закона о државној управи) су правна лица којима су поверени поједини послови државне управе. Републички хидрометеоролошки завод је посебна организација у оквиру државне управе – орган државне управе, који директно обавља послове државне управе из своје делатности. Пошто је већ део државне управе, он не спада у категорију ималаца јавних овлашћења.

Одговорност Републике Србије за штету од елементарне непогоде (града) заснована је на члану 35. Устава Републике Србије, члану 5. став 1. Закона о државној управи и члану 172. Закона о облигационим односима. Постојање незаконитог или неправилног рада је фактичко питање које се цени у сваком конкретном случају, а њега у спору доказује тужилац – оштећени који потражује накнаду штете. Према члану 228. ЗПП, странка је дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којим оспорава наводе и доказе противника, у складу са тим законом. У спору за накнаду штете због незаконитог или неправилног рада органа правног лица тужилац доказује радњу или пропуст органа правног лица, постојање штете и узрочно

последичну везу између таквог поступања и настале штете. Тужена, оспоравајући тужбени захтев, доказује чињенице да је у сваком конкретном случају поступала у складу са законом и правилима свог рада, односно да њено поступање није у узрочно последичној вези са насталом штетом.

(Правни став усвојен на седници Грађанског одељења одржаној 29.09.2026. године)